

Plan- och miljöbeskrivning Väg 180, gång- och cykelväg i Hestra

Borås kommun, Västra Götalands län

Bilaga 1 Bedömningskriterier

2025-10-03

Trafikverket

Postadress: Trafikverket Region Väst, Vikingsgatan 2–4, 405 33 Göteborg

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Dokumenttitel: Planbeskrivning Bilaga 1 Bedömningskriterier

Dokumentdatum: 2025-10-01

Författare: Jakobi Sustainability AB

Ärendenummer: TÄHS-2024-000378

Uppdragsnummer: 184104

Åtgärdsnummer: 17447

Innehåll

1 Inledning	4
2 Bedömningsmetod	4
3 Bedömningskriterier	6
3.1 Landskap	6
3.2 Kulturmiljö	7
3.3 Naturmiljö och vattenmiljö	8
3.4 Rekreation och friluftsliv	9
3.5 Naturresurser	10
3.6 Människors hälsa	12
3.7 Påverkan under byggnadstiden	13

1 Inledning

Detta dokument redovisar den bedömningsmetod och de bedömningskriterier som används i vägplanens planbeskrivning. Syftet med dokumentet är att tydliggöra hur bedömningarna har gjorts.

2 Bedömningsmetod

Bedömningen av konsekvenser görs generellt i två steg där värdet hos de berörda miljöaspekterna (litet till högt) bedöms, liksom effekterna (inga till stora) på aspekterna. Effekterna kan vara positiva eller negativa. Om positiva effekter uppstår förs ett resonemang om graden av effekter. Värde tillsammans med effekter vägs sedan ihop till en konsekvens enligt bedömningsmatrisen i Tabell 1. Bedömningsmetoder för olika miljöaspekter redovisas i Tabell 2.

Tabell 1. Bedömningsmatris. Konsekvenserna bedöms som en sammanvägning av värde och effekt.

	Litet värde	Måttligt värde	Högt värde
Stora negativa effekter	Måttliga negativa konsekvenser	Stora negativa konsekvenser	Stora negativa konsekvenser
Måttliga negativa effekter	Små negativa konsekvenser	Måttliga negativa konsekvenser	Stora negativa konsekvenser
Små negativa effekter	Små negativa konsekvenser	Små negativa konsekvenser	Måttliga negativa konsekvenser
Inga eller obetydliga effekter	Inga eller obetydliga konsekvenser		
Positiva effekter	Positiva konsekvenser		

Tabell 2. Bedömningsmetoder för olika miljöaspekter.

Miljöaspekt	Bedömningsmetod
Landskap	
Kulturmiljö	
Naturmiljö	Bedömning sker enligt matrisen i Tabell 1. Kriterier för bedömning av värde och kriterier för bedömning av effekter anges i respektive kapitel.
Vattenmiljö	
Rekreation och friluftsliv	
Naturresurser	
Människors hälsa	Bedömning sker genom miljöeffekternas relation till riktvärden för buller. Kriterier för bedömning av konsekvenser anges i kapitel 3.6.
Påverkan under byggnadstiden	Konsekvenser bedöms endast för känsliga miljöer. Kriterier för bedömning av konsekvenser anges i kapitel 3.7.
Förorenade områden Klimat	Förutsättningar och effekter beskrivs som ett resonemang i respektive kapitel i MKB.

3 Bedömningskriterier

3.1 Landskap

Tabell 3. Kriterier för bedömning av värde för landskap.

Kriterier för bedömning av värde

Högt värde	Landskap med särskilt goda visuella kvalitéer i form av utblickar, landmärken eller visuella stråk. Landskapet har en sammanhållen karaktär, dess olika delar samspelar och skapar en tilltalande helhet med strukturer som tydligt kan utläsas. Landskapets karaktär kan påverkas av att nya element eller strukturer förs in eller att befintliga tas bort.
------------	--

Måttligt värde	Landskap med visuella kvalitéer i form av utblickar, landmärken eller visuella stråk. Landskapet har en delvis sammanhållen karaktär, dess olika delar samspelar till viss del och skapar en tilltalande helhet med strukturer som delvis kan utläsas. Landskapets karaktär kan påverkas av att nya element eller strukturer förs in eller att befintliga tas bort.
----------------	--

Lågt värde	Landskap med få visuella kvaliteter, som i liten utsträckning har utblickar, landmärken eller visuella stråk. Ett landskap med otydlig struktur. Karaktären påverkas endast i liten grad av att nya element eller strukturer förs in eller befintliga tas bort.
------------	--

Kriterier för bedömning av effekter

Stora negativa effekter	Uppstår där projektet står i stor kontrast till omgivande landskap och eller dominerar upplevelsen av landskapsbilden. Skala, orienterbarhet, landmärken och utblickar förändras i stor omfattning.
-------------------------	---

Måttliga negativa effekter	Uppstår när projektet står i kontrast till omgivande landskap och eller påverkar upplevelsen av landskapsbilden. Skala, orienterbarhet, landmärken och utblickar förändras i viss omfattning.
----------------------------	---

Små negativa effekter	Uppstår när projektet står i liten kontrast till landskapet och/eller är underordnad upplevelse av landskapsbilden. Skala, orienterbarhet, landmärken och utblickar förändras liten omfattning.
Obetydliga eller inga effekter	Uppstår när projektet påverkar landskapsbilden i så liten omfattning att det saknar betydelse.
Positiva effekter	Uppstår när projektet medför att områdets visuella kvaliteter och eller strukturer förstärks. Områden tillförs karaktärgivande drag som tydliggör upplevelsen av landskapsbilden.

3.2 Kulturmiljö

Tabell 4. Kriterier för bedömning av kulturmiljövärden.

Kriterier för bedömning av värde

Högt kulturmiljövärde	Särskilt representativa miljöer och objekt som berättar om en viss historisk funktion, ett förlopp eller ett sammanhang. Miljöerna är välbevarade och ingår i ett tydligt sammanhang. Ofta har de hög grad av historisk läsbarhet. Omfattar även avgränsade miljöer som är särskilt betydelsebärande för ett förlopp eller en tid där sammanhanget är otydligt eller har brutits.
Måttligt kulturmiljövärde	Representativa miljöer som berättar om en viss historisk funktion, ett förlopp eller ett sammanhang. Miljöerna är vanligt förekommande, men viktiga för den historiska läsbarheten.
Lågt kulturmiljövärde	Områden med enstaka kulturhistoriska lämningar, som inte är unika i sig. Kulturhistoriskt sammanhang eller helhetsmiljö saknas. De vetenskapliga värdena är låga.

Tabell 5. Kriterier för bedömning av effekter för kulturmiljövärden.

Kriterier för bedömning av effekter

Stora negativa effekter	Uppstår när projektet medför att kulturmiljövärden går förlorade och den historiska läsbarheten försvåras eller upphör helt. Kulturhistoriska strukturer och samband bryts.
-------------------------	---

Måttliga negativa effekter	Uppstår när projektet medför att kulturmiljövärden fragmenteras eller skadas. Värden går delvis förlorade så att helheten inte kan uppfattas och den historiska läsbarheten reduceras. Kulturhistoriska strukturer och samband försvagas och blir mindre tydliga.
Små negativa effekter	Uppstår när projektet medför att kulturmiljövärden skadas eller tas bort som inte är betydelsebärande för kulturmiljöns helhet och historiska samband och eller strukturer. Den historiska läsbarheten kan även fortsättningsvis uppfattas.
Obetydliga eller inga effekter	Uppstår när inga eller enstaka lämningar eller strukturer, som inte är värdebärande för kulturmiljön, tas bort eller påverkas. Den historiska läsbarheten består.
Positiva effekter	Uppstår när kulturhistoriska samband och strukturer förstärks. Den historiska läsbarheten förbättras.

3.3 Naturmiljö och vattenmiljö

Tabell 6. Kriterier för bedömning av naturvärde.

Kriterier för bedömning av värde	
Högt värde	Områden som har stor betydelse för biologisk mångfald. Motsvarar naturvärdesklass 1 och 2 enligt SIS standard för naturvärdesinventering, värdekärnor i skyddade områden, fullgoda natura 2000-naturtyper och värdekärnor i habitatnätverk. Innefattar också områden av stor betydelse för ekologiska samband eller grön infrastruktur.
Måttligt värde	Områden som har påtaglig betydelse för biologisk mångfald. Motsvarar naturvärdesklass 3 enligt SIS standard för naturvärdesinventering. Innefattar också områden av påtaglig betydelse för ekologiska samband och grön infrastruktur.
Lågt värde	Områden som har viss eller liten betydelse för biologisk mångfald. Motsvarar naturvärdesklass 4 enligt SIS standard för naturvärdesinventering. Innefattar även områden med viss betydelse för grön infrastruktur.

Tabell 7. Kriterier för bedömning av effekter för naturvärden.

Kriterier för bedömning av effekter	
Stora negativa effekter	Uppstår om större delen av ett område med naturvärden och värdekärnan eller värdekärnorna skadas varaktigt. Ekologiska samband bryts eller artmångfalden minskar kraftigt. Rödlistade och eller skyddade arter påverkas starkt negativt.
Måttliga negativa effekter	Uppstår om stora delar av ett område med naturvärden försämras varaktigt och delar av värdekärnan eller värdekärnorna påverkas negativt. Ekologiska samband försvagas eller artmångfalden minskar. Rödlistade och eller skyddade arter påverkas i mindre grad.
Små negativa effekter	Uppstår om ett område med naturvärden påverkas perifert, men ingen värdekärna skadas. Uppstår om effekterna inte är varaktiga, om ekologiska samband försvagas i liten utsträckning eller om artmångfalden minskar marginellt.
Obetydliga eller inga effekter	Uppstår när effekter finns, men är så små att de saknar betydelse.
Positiva effekter	Uppstår om förutsättningar för arter och naturtyper förbättras. Artmångfald samt naturliga rörelsemönster och spridning av naturligt förekommande arter främjas.

3.4 Rekreation och friluftsliv

Tabell 8. Kriterier för bedömning av värde för rekreation och friluftsliv.

Kriterier för bedömning av värde	
Högt värde	Områden med mycket goda förutsättningar för rekreation och friluftsliv vad gäller tillgänglighet, mångformighet, storlek och upplevelser. Det kan vara naturmiljöer och stråk som nyttjas ofta och av många. Större anläggningar av regionalt och eller nationell betydelse.
Måttligt värde	Områden med goda förutsättningar för rekreation och friluftsliv vad gäller tillgänglighet, mångformighet, storlek samt upplevelser. Det är områden som är särskilt lämpade för friluftsliv. Lokalt utpekade områden för friluftsliv och närrekreation samt anläggningar av lokal betydelse.

Lågt värde	Områden med vissa förutsättningar för rekreation och friluftsliv vad gäller tillgänglighet, mångformighet, storlek samt upplevelser. Det kan vara skogsområden utan utpekade värden eller anläggningar för friluftsliv eller rekreation.
------------	--

Tabell 9. Kriterier för bedömning av effekter för rekreation och friluftsliv

Kriterier för bedömning av effekter

Stora negativa effekter	Uppstår om projektet förstör eller kraftigt försämrar möjligheten till nyttjande av ett frilufts- och rekreationsområde eller skapar barriärer mellan viktiga målpunkter för friluftsliv eller rekreation. Projektet försämrar upplevelsevärde kraftigt.
Måttliga negativa effekter	Uppstår om projektet försämrar möjligheten till nyttjande av frilufts- och rekreationsområdet och i viss mån skapar barriärer mellan viktiga målpunkter för friluftsliv eller rekreation. Projektet försämrar upplevelsevärde. Delar av ett större rekreationsområde påverkas negativt, men möjligheten till rekreation och friluftsliv kvarstår.
Små negativa effekter	Uppstår när projektet inte ändrar möjligheten att nyttja området. Projektet påverkar i liten grad områdets tillgänglighet och upplevelsevärde.
Obetydliga eller inga effekter	Uppstår när effekter finns, men är så små att de saknar betydelse.
Positiva effekter	Uppstår om tillgängligheten eller upplevelsevärde ökar i ett område så att möjligheten till rekreation och friluftsliv förbättras.

3.5 Naturresurser

Tabell 10. Kriterier för bedömning av naturresursers värde.

Kriterier för bedömning av värde

Högt värde	Naturresurser med mycket goda förutsättningar för brukande vad gäller exempelvis tillgänglighet, tillväxt/produktion, kvalitet och kapacitet. Detta omfattar exempelvis vattenskyddsområdets inre skyddszon, täkter- och gruvverksamheter, jord- och skogsbruksmark med mycket hög bördighet och mycket goda brukningsförutsättningar.
------------	--

Måttligt värde

Naturresurser med måttligt goda förutsättningar för brukande vad gäller exempelvis tillgänglighet, tillväxt/produktion, kvalitet och kapacitet. Detta omfattar exempelvis områden riksintressen enligt miljöbalkens 3 kap. §§ 5 och 7- 8, områden utpekade i vindbruksplaner, vattenskyddsområdets yttre skyddszon samt jord- och skogsbruksmark med genomsnittlig-hög bördighet och goda brukningsförutsättningar.

Lågt värde

Naturresurser med vissa förutsättningar för brukande vad gäller exempelvis tillgänglighet, tillväxt/produktion, kvalitet och kapacitet. Detta omfattar exempelvis husbehovstäckter, jord- och skogsbruksmark med låg bördighet eller små brukningsförutsättningar.

Tabell 11. Kriterier för bedömning av effekter för naturresurser.

Kriterier för bedömning av effekter

Stora negativa effekter	Uppstår om projektet kraftigt och varaktigt försämrar naturresursen med avseende på kvalitet eller kvantitet, eller om mark- eller vattenområde påverkas så att näringens bedrivande inte kan fortgå eller försvåras väsentligt. Allmänna intressen skadas på ett bestående och betydande sätt.
Måttliga negativa effekter	Uppstår om projektet innebär en mindre eller övergående försämring av naturresursen med avseende på kvalitet eller kvantitet, eller om mark- eller vattenområde påverkas så att näringens bedrivande försvåras mer än tillfälligt. Allmänna intressen påverkas bestående och i mindre omfattning. Enskilda brunnar påverkas i större omfattning.
Små negativa effekter	Uppstår om projektet marginellt förändrar naturresursen eller enskilda brunnar med avseende på kvalitet eller kvantitet, eller om mark- eller vattenområde påverkas så att näringens bedrivande försvåras i mindre grad, eller enbart tillfälligt. Endast liten praktisk betydelse för allmänna eller enskilda intressen.
Obetydliga eller inga effekter	Uppstår när effekter finns, men är så små att de saknar betydelse.

Positiva effekter

Uppstår om projektet medför att brukandet av resursen förenklas eller om naturresursens kvalitet eller kvantitet i ett område förbättras.

3.6 Människors hälsa

Konsekvenserna bedöms vid mottagaren både utifrån gällande riktvärden och som en förändring gentemot nollalternativet. Ökat buller innebär negativ konsekvens, minskat buller innebär positiv konsekvens. Grad av negativ konsekvens beror på vilka riktvärden som eventuellt överskrids.

Bedömningen utgår från att skyddsåtgärder i enlighet med vägplanen vidtas. Bedömningen avser buller/vibrationer från statlig infrastruktur när vägplanen genomförts. Annat eventuellt förekommande buller ingår inte i de beräkningar som görs. I Tabell 12 redovisas kriterier för bedömning av graden av konsekvenser. Dessa kriterier gäller för buller och komfortvibrationer.

Tabell 12. Kriterier för bedömning av konsekvenser av buller- och vibrationspåverkan.

Kriterier för bedömning av konsekvenser

Stora negativa konsekvenser	Uppstår om buller/vibrationer ökar jämfört med nollalternativet. Riktvärden för inomhusmiljö överskrids.
Måttliga negativa konsekvenser	Uppstår om buller/vibrationer ökar jämfört med nollalternativet. Riktvärden utomhus vid uteplats överskrids. Riktvärden för inomhusmiljö uppfylls.
Små negativa konsekvenser	Uppstår om buller/vibrationer ökar jämfört med nollalternativet. Riktvärden utomhus vid fasad kan överskridas. Riktvärden för inomhusmiljö samt vid uteplats uppfylls.
Obetydliga eller inga konsekvenser	Uppstår om förändringen i buller/vibrationsnivå är så liten att den saknar betydelse.
Positiva konsekvenser	Uppstår om buller/vibrationer minskar jämfört med nollalternativet.

3.7 Påverkan under byggnadstiden

Konsekvenser bedöms för känsliga miljöer. Med sådana avses platser där människor uppehåller sig i stor omfattning och även områden som har utpekade värden för olika miljöaspekter som kan påverkas på olika sätt av verksamheten, exempelvis naturmiljö och grundvatten. Kriterier för beskrivning av konsekvenser visas i Tabell 13.

Tabell 13. Kriterier för beskrivning av konsekvenser under byggnadstiden.

Kriterier för bedömning av konsekvenser

Stora negativa konsekvenser	Uppstår om projektet medför långvariga och omfattande störningar i känsliga miljöer.
Måttliga negativa konsekvenser	Uppstår om projektet medför långvariga och måttliga störningar, eller kortvariga och omfattande störningar i känsliga miljöer.
Små negativa konsekvenser	Uppstår om projektet medför kortvariga och måttliga, eller mindre störningar oavsett tid i känsliga miljöer.

Trafikverket, Region Väst,
Besöksadress: Vikingsgatan 2-4, 405 33 Göteborg
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00
trafikverket.se